

Nəzrin İsmayıl qızı XEYİRXƏBƏRLİ
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
E-mail: nazrinkhabar@gmail.com

VALYUTA EHTİYATLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ: AZƏRBAYCAN TƏCRÜBƏSİ

Xülasə

Valyuta ehtiyatları hər bir ölkənin iqtisadi stabilliyini təmin etmək üçün onun sahib olduğu vacib alətlərdən biridir. Bu vacib alətin ölkənin inkişafında lazımı səviyyədə istifadə edilməsi onun səmərəli idarə edilməsindən asılıdır. Valyuta ehtiyatları mərkəzi banklar, iri maliyyə orqanları, yaxud da dövlət tərəfindən idarə olunur. Valyuta ehtiyatları məxsus olan orqan onların idarə edilməsində maksimum səmərəliliyin təmin olunmasına çalışmalıdır. Valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi zamanı BVF-nun təlimatlarında öz əksini tapan prinsiplərə diqqət yetirilməlidir. Valyuta ehtiyatlarına sahib olan bir ölkə kimi Azərbaycan da ehtiyatların səmərəli və optimal şəkildə idarə olunmasına xüsusi diqqət yetirir. Azərbaycanın valyuta ehtiyatları həm Mərkəzi Bank, həm də Dövlət Neft Fondu tərəfindən idarə olunur. Araşdırmalardan belə nəticəyə gəlmək olar ki, ölkəmizin valyuta ehtiyatlarının səviyyəsi artmaqda davam edir. Bu ehtiyatların idarə olunmasında effektiv idarəetmə sisteminin həyata keçirilməsi ilə əlaqədardır. Bundan əlavə məqalədə valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin məqsədi, prinsipləri işıqlandırılmış və bu fəaliyyət üzrə Azərbaycanın təcrübəsi öyrənilmişdir. Valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər verilmişdir.

Açar sözlər: valyuta, valyuta ehtiyatı, investisiya, mərkəzi bank, ehtiyatlarının idarə edilməsi.

UOT: 33

JEL: F31

DOI: <https://doi.org/10.54414/YAIU5401>

Giriş

Tarixə nəzər salsaq görürük ki, valyutalar dövlətlərin inkişaf etməsində və iqtisadi sabitlik əldə etməsində əhəmiyyətli bir yer tutmuşdur. Bir çox dövlətlər müəyyən zaman intervalında öz milli bank sistemlərini və valyutalarını inkişaf etdirmələrinə baxmayaraq, sonrakı inkişaf prosesində bəzi valyutaların digər valyutalara nisbətən daha etibarlı və sabit olduğu ortaya çıxdı. Müxtəlif dövrlərdə bəzi valyutaların daha etibarlı olması onlardan ehtiyat kimi istifadə edilməsinə və "beynəlxalq ehtiyat valyuta" kimi xüsusiyyət qazanmasına gətirib çıxarmışdır. Bu gün də valyutalar öz ehtiyat funksiyasını yerinə yetirməkdə davam edirlər. Müxtəlif dövrlərdə baş verən böhranlar, iqtisadi qeyri-sabitlik ölkələri valyuta ehtiyatları toplamağa vadar etdi ki, bu da bu ehtiyatların idarə edilməsi məsələsini daim aktual edir.

Əsas Mətn

Valyuta ehtiyatı — ölkənin mərkəzi bankı və yaxud da müvafiq maliyyə qurumu tərəfindən

müxtəlif məqsədlər üçün ehtiyat kimi saxlanılmış valyuta həcmi özündə əks etdirir. Valyuta ehtiyatı ölkənin milli valyutasına olan etibarın qorunub saxlanılmasına kömək edir, mərkəzi banklara bazara müdaxilə edərək valyuta məzənnəsinə təsir göstərilməsini təmin edir.

Qeyd edə bilərik ki, bütün ölkələrdə müəyyən miqdarda xarici valyuta ehtiyatı saxlanılır, lakin hər bir ölkənin ehtiyat saxlamaqda məqsədi müxtəlif ola bilər. Valyuta ehtiyatları ilə bağlı strateji siyasəti müəyyən etməzdən əvvəl, dövlət və maliyyə qurumları sahib olduqları ehtiyatları hansı məqsədlə ehtiyat kimi saxladıklarını müəyyən etməlidirlər. Bütün bunlar müəyyən edildikdən sonra ehtiyatlar ilə bağlı düzgün siyasət həyata keçirilə bilər ki, bu zaman da valyuta ehtiyatlarının maliyyələşdirilməsi, onların optimal səviyyəsinin müəyyən edilməsi kimi bir çox məsələlər haqqında düzgün qərarlar qəbul edilə bilər.

Bir çox ölkələrdə valyuta ehtiyatları mərkəzi banka məxsusdur. Yəni ki, onlar mərkəzi bankın balansında saxlanılır və ehtiyatların idarə

edilməsi ilə bağlı qərarlar mərkəzi bankların idarəetmə strukturunun daxilində müəyyənləşdirilir. Lakin ehtiyatların rəsmi olaraq dövlətə məxsus olduğu da dəyə bilərik. Bu zaman isə onların idarə edilməsi ilə bağlı qərarlar hökumət tərəfindən qəbul edilir və bu qərarların verilməsi Maliyyə Nazirliyi və yaxud digər böyük maliyyə qurumu tərəfindən həyata keçirilir.[1 s.3]

Valyuta ehtiyatları daxili valyutanı dəstəkləməkdə və daxili pul siyasətinin həyata keçirilməsində daha böyük bir rol oynayarsa, bu zaman onların Mərkəzi Bank tərəfindən idarə edilməsi və onların balansında saxlanması daha məqsədli hesab edilir. Lakin xarici valyuta ehtiyatlarının toplanmasının birbaşa mərkəzi bankdan asılı olduğunu dəyə bilmərik. Ümumiyyətlə, valyuta ehtiyatlarının toplanması iqtisadiyyatın güclü performansından yarana bilər ki, bəzən də xarici borclanma ilə onların səviyyəsi artırıla bilər. Valyuta ehtiyatlarından daha çox dövlətin xarici valyuta ilə olan borc və öhdəliklərinin ödənməsində istifadə olunursa, onların idarə edilməsinin hökumət tərəfindən yerinə yetirilməsi daha uyğundur. Mərkəzi bankların nə qədər müstəqil olmasına baxmayaraq, hər bir ölkənin valyuta ehtiyatları ilə bağlı son qərarlar hökumət tərəfindən qəbul edilir.

İnkişaf etmiş bazarlara malik olan ölkələr üçün valyuta ehtiyatları milli sərvət olmaqla yanaşı, həm də pul siyasətinin həlledici aləti rolunda mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Məhz buna görə ehtiyatlardan düzgün və effektiv bir şəkildə istifadə edilməsi və onların idarə edilməsi mühüm məsələlərdəndir. Valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi nisbətən mürəkkəb və vaxt aparan bir prosesdir. Bu ehtiyatlar inkişaf etmiş ölkələrin ÜDM-də müəyyən bir hissəsini təşkil edir. İnkişaf etməkdə olan ölkələr üzrə bu göstərici daha yüksəkdir.

Valyuta ehtiyatlarının saxlanması müxtəlif səbəbləri ola bilər. Valyuta ehtiyatları milli valyutaya dəstək məqsədi ilə saxlanıla bilər. Həmçinin, valyuta ehtiyatlarından pul siyasətinin bir aləti kimi də istifadə edilir. Bu, əsasən məzənnə rejimini qorumaq və sabit valyuta siyasəti aparan ölkələr üçün xarakterikdir. Valyuta ehtiyatları ölkələrin xarici valyuta ilə bağlı olan borc öhdəliklərinin və hesablaşmaların yerinə yetirilməsində bir vasitə rolunu da oy-

nayır. Valyuta ehtiyatlarından fəvqəladə hallarda və böhran dövrlərində iqtisadi sabitliyi təmin etmək məqsədi ilə də istifadə olunur və bu daha çox yetəri qədər güclü iqtisadiyyata malik olmayan ölkələr üçün xarakterikdir. Çünki daha güclü iqtisadiyyata malik ölkələr böhran zamanı baş verən qeyri-sabitliyi valyuta ehtiyatları hesabına deyil, iqtisadiyyatın digər sahələrindən maliyyələşdirilməsi yolu ilə aradan götürürlər. Ölkələr valyuta ehtiyatlarından investisiya etmək üçün də istifadə edə bilərlər. Onlar valyuta ehtiyatlarını investisiya edərək onlardan müəyyən miqdarda maliyyə mənfəəti əldə edə bilərlər.

Müasir iqtisadi şəraitdə hər bir dövlətin strateji əhəmiyyətli vəzifələri sırasına valyuta ehtiyatlarının optimal strukturunun formalaşdırılması və səmərəli idarə edilməsi vəzifələri də daxildir.

Beynəlxalq Valyuta Fondunun müvafiq təlimatına uyğun olaraq, valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi dedikdə, səlahiyyətli orqanların sərəncamında və nəzarətində dövlət sektorunun rəsmi xarici aktivlərinin mövcudluğunu və həmin aktivlərdən istifadə edilməklə, ölkə qarşısında duran vəzifələrin yerinə yetirilməsini təmin edən proses başa düşülür.[2 s.7]

Ənənəvi olaraq milli maliyyə sistemi üçün valyuta ehtiyatlarının əhəmiyyəti aşağıdakı əsas vəzifələrin həyata keçirilməsində özünü göstərir və bunlar valyuta ehtiyatlarının formalaşdırılmasının məqsədləri hesab edilir:

- dövlət tərəfindən həyata keçirilən pul-kredit və valyuta siyasətinə inamın formalaşdırılması; milli valyutanın müdafiə edilməsi məqsədilə intervensiyaların həyata keçirilməsi;
- xarici maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsinin məhdudluğu və iqtisadiyyatın inkişafının qeyri-stabilliyi zamanı pul vəsaitlərinin xarici valyutalarda saxlanması köməkliyi ilə xarici risk faktorlarının məhdudlaşdırılması;
- ölkənin maliyyə bazarlarının digər subyektləri arasında işgüzar nüfuzunun saxlanması və xarici iqtisadi öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi üçün təminatların verilməsi;
- dövlətin xarici valyutaya tələbatının ödənilməsi və onun xarici borclar üzrə öhdəliyinin yerinə yetirilməsi.

Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi üzrə təlimatlarına uyğun olaraq, ehtiyatların idarə edilməsi zamanı aşağıdakı prinsiplərə riayət edilməlidir:

- 1) Ehtiyatların idarə edilməsinin məqsədi, əhatəsi dairəsi və koordinasiyası
- 2) Şəffaflılıq və hesabatlılıq prinsipi
- 3) İnstitusional əsaslar prinsipi
- 4) Risklərin idarə edilməsinin əsasları prinsipi
- 5) Səmərəli bazarların rolu prinsipi

Yuxarıda qeyd edilən prinsiplər və yaxud təlimatlar ölkələrin global maliyyə bazarlarında yaranan şoklara qarşı müqavimətlərini və ehtiyatların idarə edilməsi çərçivələrini gücləndirmək məqsədini daşıyır.

Ehtiyatların idarə edilməsinin məqsədi, əhatəsi və koordinasiyası prinsipi. Bu prinsipə görə ehtiyatların idarə edilməsi zamanı müəyyən məsələlərin həllinə nail olmaq üçün ölkənin yetərli həcmdə valyuta ehtiyatları olmalı və həmin valyuta ehtiyatları dövlət sektorunun rəsmi xarici aktivlərindən (əhatə olunma) ibarət olmalıdır. Bu aktivlərin səmərəli koordinasiyası dövlətin xarici borclarını idarə etməyə imkan verməli və onun xaricdən asılılığını azaltmağa imkan verməlidir.

Şəffaflılıq və hesabatlılıq prinsipi ehtiyatların idarə edilməsinə cavabdeh olan maliyyə orqanlarının məqsədlərinin, öhdəliklərinin və rollarının dəqiqliyini nəzərdə tutur. Bununla yanaşı, bu prinsip ictimaiyyətin valyuta ehtiyatlarına dair informasiyalandırılmasını, eyni zamanda, ehtiyatların idarə edilməsi üzrə bazar əməliyyatlarının həyata keçirilməsinin açıqlığını göstərir.

İnstitusional əsaslar prinsipi valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinə cavabdeh olan institutların fəaliyyətinin və mexanizmlərin, qanunçuluğun əsaslarına söykənməsinin vacibliyini göstərir. Məhz həmin qanunçuluğun əsasları valyuta ehtiyatlarını idarə edənlərin vəzifə və səlahiyyətlərini müəyyənləşdirir.

Risklərin idarə edilməsinin əsasları prinsipi görə valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi zamanı özünü göstərə biləcək risklərin aşkarlanmasına və qiymətləndirilməsinə imkan verəcək sistem olmalıdır. Bu sistem riskləri müəyyən parametrlər və səviyyələr daxilində idarə etməyə imkan verməlidir. Bu baxımdan riskin

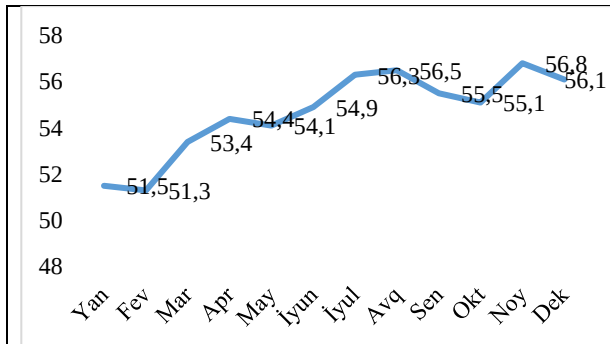
dərəcəsinə fasiləsiz surətdə nəzarət edilməlidir ki, onun yol verilə bilən hədlərdən kənara çıxıb-çıxmadığı müəyyən edilə bilsin.

Effektiv bazarların rolu prinsipi. İstənilən başqa əməliyyatlar kimi iqtisadi siyasətin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar olan valyuta ehtiyatları üzrə əməliyyatlar da yetərli səviyyədə dərinliyə və likvidliyə malik bazarlar üzrə həyata keçirilməlidir. Bu bazarlar əməliyyatları etibarlı və səmərəli şəkildə həyata keçirməyə imkan verməlidir. [3 s.5]

Azərbaycan Respublikasının valyuta ehtiyatları Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu tərəfindən qorunub saxlanılır. Valyuta ehtiyatlarının Mərkəzi Bankın balansında olan hissəsi onun İdarə Heyətinin müəyyənləşdirdiyi strategiyalar çərçivəsində ehtiyat aktivləri kimi saxlanılır. Xarici valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi Mərkəzi Bankın funksiyalarının tərkibinə daxildir. Mərkəzi Bank valyuta ehtiyatlarını idarə edərkən bu sahə üzrə peşəkarlaşmış digər maliyyə qurumlarının xidmətlərindən də yararlı ola bilər, lakin yenə də İdarə Heyətinin müəyyənləşdirdiyi strategiyaları əsas götürür. Valyuta ehtiyatlarındakı miqdar təhlükəli səviyyəyədək azaldıqda və yaxud da azalma təhlükəsi ilə üzləşdikdə Mərkəzi Bank müvafiq icra hakimiyyəti orqanına ehtiyatlarla bağlı hesabat və ya əsaslandırılmış təkliflər təqdim edə bilər ki, bu da özündə ehtiyatların azalma səbəbləri göstərilməklə təqdim olunur. [4]

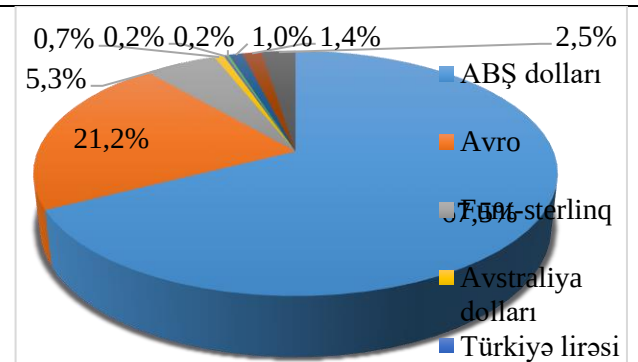
Xarici valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi Suveren Fondların da fəaliyyətinin tərkibinə daxildir. Məhz valyuta ehtiyatlarının bir qismi Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) balansında qorunub saxlanılır. Fond 1999-cu il 29 dekabr Ümumilli lider Heydər Əliyevin Fərmanı ilə yaradılmışdır. Dövlət Neft Fondu neftdən və qazdan əldə edilmiş gəlirlərin saxlanması, effektiv bir şəkildə idarə edilməsi və gələcək nəsillər üçün qorunmasını təmin edən büdcədən kənar dövlət təsisatıdır. Neft Fondu sərəncamında olan vəsaitəri Prezident tərəfindən təsdiq edilmiş investisiya qaydaları haqqında olan fərman əsasında idarə edir. Dövlət Neft Fondunun balansında saxlanılan valyuta ehtiyatları beynəlxalq səviyyədə tanınmış maliyyə qurumlarının hesablarında saxlanılır və yüksək

reytingə malik olan qiymətli kağızlarda yerləşdirilir. Aşağıdakı diaqramda Dövlət Neft Fondunun 2023-cü il ərzində valyuta vəsaitlərinin dəyişməsinin aylıq dinamika əks olunmuşdur.

Diaqram 1.

2023-cü ildə ARDNF-nin vəsaitlərinin dəyişməsinin aylıq dinamika (mlrd. ABŞ dolları)

Mənbə: <https://www.oilfund.az>

Diaqram 2.

ARDNF-nin vəsaitlərinin xarici valyutalar üzrə bölgüsü (31.12.2023)

Mənbə: <https://www.oilfund.az>

Diaqramdan da göründüyü kimi, 2023-cü il dekabr ayında Dövlət Neft Fondu 56.1 mlrd ABŞ dolları dəyərində valyuta ehtiyatlarına sahibdir.

Mərkəzi Bankın balansında saxlanılan valyuta ehtiyatları ilə Dövlət Neft Fondunun ehtiyatları funksional cəhətdən fərqlənirlər.

Mərkəzi Bankın balansında saxlanılan valyuta ehtiyatlarının toplanmasının ən əsas funksiyası valyuta bazarında milli valyutanın sabitliyini təmin etmək, düzgün məzənnə siyasətini həyata keçirmək və xarici ticarət balansını təmin etmək kimi bir çox funksiyaları özündə əks etdirir. Mərkəzi Bank valyuta ehtiyatlarından həm də valyuta bazarına müdaxilə etmək və ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə idarəetmə aləti kimi istifadə edə bilər.

Dövlət Neft Fondunun sərəncamında olan ehtiyatlar isə neftin satışından yüksək məbləğdə gəlir və mənfəət əldə edilən zaman yaradılır. Bu valyuta ehtiyatların bir qismi neft ehtiyatı tükənmək təhlükəsi ilə üzləşdiyi zaman və hasilat həcmi azaldıqda gələcəkdə istifadə etmək məqsədi ilə saxlanılır. Zaman-zaman təbii ehtiyatlar tükənmə təhlükəsi ilə üzləşdikdə ölkə büdcəsinin davamlılığını təmin etmək üçün qazanılmış gəlirlərin müəyyən bir qismi gələcək nəsillərə saxlanılması üçün dövlət fondunda

yerləşdirilir. Neft qiymətləri dəyişmə məruz qaldığı zaman Dövlət Neft Fondu iqtisadiyyatın sabitliyini qorumaq və gəlir əldə etmək məqsədilə ehtiyatların bir qismini maliyyə aktivlərinə investisiya edirlər.

Aşağıdakı əks olunmuş diaqramda Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitlərinin xarici valyutalar üzrə bölgüsünü görə bilərik. Belə nəticəyə gəlmək olar ki 2023-cü il dekabr ayı üzrə Fondun vəsaitləri içərisində ən yüksək yeri ABŞ dolları tutur. Fondun valyuta ehtiyatlarının tərkibində cəmi Azərbaycan valyutası isə 4.25 mln manat məbləğində təşkil edir.

Sonda onu deyək ki, Mərkəzi Bank valyuta ehtiyatlarını iqtisadi sabitlik, Neft Fondu isə neft satışından əldə olunan gəlirin bir qismini investisiya etmək və gələcək nəsillər üçün ehtiyat məqsədilə qoruyub saxlayır. ARDNF öz vəsaitlərini bütün dünyada müxtəlif aktivlərə investisiya məqsədilə istifadə edir.[4 s.7]

Beynəlxalq Valyuta Fondu valyuta ehtiyatlarının səmərəli idarə edilməsinin təmin olunması üçün mərkəzi banklara aşağıdakılara diqqət yetirilməsini tövsiyyə edir: müəyyən milli vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər valyuta ehtiyatlarına malik olmaq; risk nəzərə alınmaqla orta və uzunmüddətli perspektivdə

gəlirlərin əldə edilməsi; likvidlik, bazar və kredit risklərinin müəyyənəşdirilməsi.

Ölkəmizdə valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi onun müasir modellərinə nəzər yetirilməsini tələb edir. Valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin müasir modelləri özündə aşağıdakı aspektləri birləşdirir:

- 1) milli pul-kredit siyasətinin məqsədlərinə nail olma və onun prinsiplərinə riayət etmə;
- 2) rəşional təşkilati idarəetmə orqanının formalaşdırılması və onun lazım olan hallarda yenidən formalaşdırılması;
- 3) risklərin idarə edilməsi sisteminin formalaşdırılması;
- 4) valyuta aktivlərinin diversifikasiyası (şaxələndirilməsi);
- 5) saxlanma xərclərinin idarə edilməsi;
- 6) ehtiyatların optimal həcmnin, eyni zamanda bu həddi aşan həcmnin müəyyənəşdirilməsi.

Nəticə

Araşdırmalardan sonra belə qənaətə gəlmək mümkündür ki, hər bir ölkənin valyuta ehtiyatı onun təhlükəsizlik “yastığı” kimi xarici şoklara qarşı duruş gətirməsində böyük əhəmiyyətə malikdir. Əlbəttə, bu, özünü o zaman göstərir ki, valyuta ehtiyatlarının yaradılmasının məqsədi və onun idarə edilməsi prinsipləri düzgün dərk edilsin. Deyilənləri nəzərə alaraq, hesab edirik

ki, ölkədə yaradılan valyuta ehtiyatları ölkənin qarşısında duran və həlli vacib olan məsələləri həll etməyə imkan verməlidir. Valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi zamanı effektiv koordinasiya nail olma və bu zaman şəffaflıq və hesabatlılıq, həmçinin institutsional əsaslar, risklərin idarə edilməsi və səmərəli bazarların rolu kimi prinsiplərə riayət edilməsi sözügedən fəaliyyətdən gözlənilən nəticələri əldə etməyə imkan verə bilər. Bu zaman, deyilənlərlə yanaşı, valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin müasir modellərinə əsaslanılmalıdır.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Jiahao Z. Analysis on the Impact of the Foreign Exchange Reserves of China on Its Macro Economy. Sichuan University. *E3S Web of Conferences*. China. 2021. 2-3.
2. Nugee J. Foreign Exchange Reserves Management. *Handbooks in Central Banking*. 2000. No 19. 6-12.
3. Dr Marion, V Williams. Foreign exchange reserves - how much is enough?, *Handbooks in Central Banking*. Central Bank of the Bahamas. 2005. 2-7.
4. Babayev A. Valyuta Ehtiyatlarının idarə olunması. *İşçi məqalələr silsiləsi*. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı. 2013. No 11. 6-7.

Nazrin İsmayil KHEYİRKHABARLI
Azerbaijan State University of Economics

MANAGEMENT OF FOREIGN EXCHANGE RESERVES: AZERBAIJAN EXPERIENCE

Abstract

Foreign exchange reserves are one of the essential tools for ensuring the economic stability of any country. The effective utilization of these reserves is dependent on their prudent management, especially in the context of a nation's development. Central banks, large financial institutions, or the government typically oversee foreign exchange reserves. The organization responsible for managing these reserves should strive to maximize efficiency. In the case of Azerbaijan, which possesses foreign exchange reserves, both the Central Bank and the State Oil Fund manage these reserves. Research indicates that the level of our country's foreign exchange reserves continues to grow. Effective implementation of management systems is crucial for optimizing the use of these reserves. Additionally, the article sheds light on the purpose and principles of managing foreign exchange reserves, drawing from Azerbaijan's experience in this field. Recommendations for further enhancing the management of foreign exchange reserves are also provided.

Keywords: currency, foreign exchange reserves, investment, central bank, management of reserves.

Назрин Исмаиловна ХЕЙРХАБАРЛЫ*Азербайджанский Государственный Экономический Университет***АЗЕРБАЙДЖАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ****Резюме**

Валютные резервы являются одним из важных инструментов для обеспечения экономической стабильности каждой страны. Эффективное использование этого важного инструмента на развитие страны зависит от его адекватного управления. Валютные резервы управляются центральными банками, крупными финансовыми органами или государством. Орган, ответственный за управление валютными резервами, должен стремиться обеспечить максимальную эффективность при их управлении. При управлении валютными резервами следует учитывать принципы, которые отражаются в рекомендациях МВФ. Как страна, обладающая валютными резервами, Азербайджан уделяет особое внимание эффективному и оптимальному управлению резервами. Валютные резервы Азербайджана управляются как Центральным банком, так и Государственным нефтяным фондом. Исследования показывают, что уровень валютных резервов нашей страны продолжает расти. Для улучшения управления этими резервами следует внедрить эффективную систему управления. Кроме того, в статье освещены цели и принципы управления валютными резервами, а также изучен опыт Азербайджана в этой области. Предложены рекомендации по совершенствованию управления валютными резервами.

Ключевые слова: валюта, валютные резервы, инвестиции, центральный банк, управление резервами.

Daxil olub: 12.12.2023